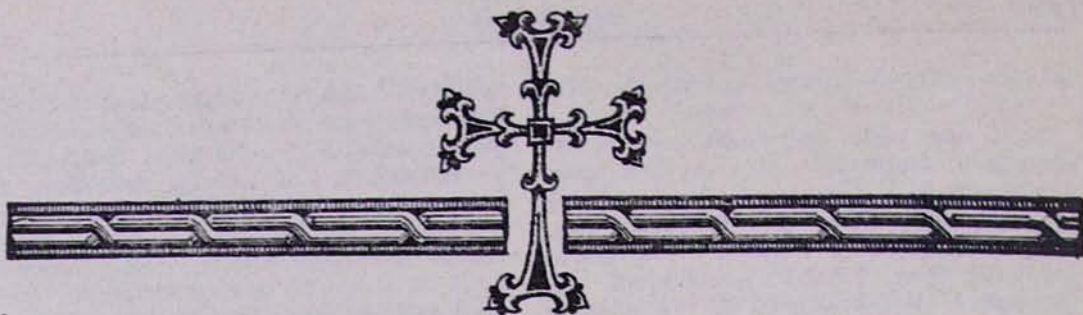

ՏԻՐԱՄԱՅՐ ՍԻՐԱՆՈՒՅԸ ՊԱԼՃՅԱՆԻ ՄԱՀՎԱՆ ՏԱՐԵԼԻՅԸ

Հոկտեմբերի 4-ին, շաբաթ օրը, լրացավ Տիրամայր Սիրանույշ Պալճյանի մահվան տարելիցը:

Ժամը 16-ին ս. Գալանե վանքի միաբանական գերեզմանատանը, ուր ամփոփված է հանգուցյալ Տիրամոր աճյունը, նրա գերեզմանի վրա կատարվեց հանգստյան կարգ:

Հանգուցյալ Տիրամոր գերեզմանի վրա դրված է օկիքս մարմարից պատրաստված գեղեցիկ տապանաքար՝ հետևյալ արձանագրությամբ.

Աստ. հանգչի
Սիրանույշ
Պալճյան
1884—1974

Մայր
Տ. Տ. Վազգէն Ա.
կաթողիկոսի

Վեհափառ Հայրապետի գլխավորությամբ հանգուցյալ Տիրամոր գերեզմանը շրջապատել են Մայր Աթոռի միաբանության անդամները:

Հոգեհանգստյան արարողությանը ներկա են հասն ուխտավորաբար Մայր Աթոռում գտնվող Հարավային Ամերիկայի հայրապետական պատվիրակ և Արգենտինայի հայոց առաջնորդ տ. Բաբգեն արքեպ. Ապատյանը, Իրաքի հայոց առաջնորդ տ. Ասողիկ եպս. Ղազարյանը, Իրաքի կաթողիկե հայոց առաջնորդ գերապայծառ տ. Հովհաննես արքեպ. Գասպարյանը և ուրիշներ:

Արարողությանը նախագահում է տ. Բաբգեն արքեպ. Ապատյանը:

Խորին լուռության մեջ կատարվում է հոգեհանգստյան կարգը, որի ավարտին

«Էջմիածին» ամսագրի խմբագիր և հոգեվոր ճեմարանի ալիագ դասախոս Արթուր Հատիտյանը հետևյալ արտառույ խոսքով ոգեկոչում է պայծառ ու անմոռաց հիշատակը հանգուցյալ Տիրամոր.

«Ի՛նչ շուտ անցավ տարին:

Կարծես երեկ լիներ, երբ Վեհաբանը, ողջ մայրավանքը և մեր բոլորի սրտերն ու հոգիները լցված, ողողված էին սիրելի և անմոռաց Տիրամոր ներշնչող ու կենդանի ներկայությամբ, նրա բարության և ազնվության պայծառ լույսով, նրա մայրական հոգատարությամբ ու ջերմությամբ:

Մի տարի է, որ նա չկա. «Հանգեալ ի Տէր», դարձավ սրբություն, հուշ ու հավերժություն:

Եթե մարդկային ամեն ծնունդ պատահականություն է, ապա, ուրեմն, մահը բնության օրինաչափությունն է: Այդ օրինաչափությունը մարդկային կյանքի որ հասկում էլ պատահի, մեծ վիշտ է պատճառում ու հանդիսանում է ծանր կորուստ՝ հարազատների ու բարեկամների համար:

Մի տարի առաջ ծանր կորուստ կրեց Հայոց Հայրապետը:

Նա կորցրեց աշխարհում ամենաթանկագին էակին՝ Իր անուշ ու անգին մորը:

Մահվան օրինաչափության առաջ մարդը տարվում է մտածել, որ Աստված միայն մեծ է և հավիտենական: Աստված ամեն տեղ չի լինում և դրա համար Նա երկրի վրա ստեղծել է մայրերին, որոնք Աստծու ներկայությունն են ապրեցնում ընտանեկան հարկերի տակ:

Մարդը կյանքում ինչ պաշտոնի և ընկերային ինչ դիրքի վրա էլ գտնվի և քանի տարեկան էլ լինի, միշտ կարիքն ունի մայրական գորգորանքի, սիրտ ու պաշտպանության:

Աստվածորդին՝ Հիսուսը, ևս իր երկրավոր ողջ կյանքի ընթացքում միշտ զգաց իր Մոր՝ և Աստվածածնի ներկայությունն ու պաշտպանությունը իր կողքին:

Գողգոթայի բարձունքին, խաչի վրա, երբ Նա իր արյունն էր թափում մարդկության փրկության և նոր ու արդար մի աշխարհի ստեղծման համար, այդ ծանր ու տագնապալի պահին էլ Նա մտածում էր և հոգում դարձյալ խաչի ստորոտում կանգնած ու իր վշտի մեջ իր սրտից յոթն անգամ խոցված իր Մոր մասին. և Նրան հանձնում էր իր սիրելի աշակերտի խնամքին. «Կին դու, ահա որդի քո», իսկ առաքյալին պատվիրում էր. «Ահա մայր քո»:

Մարդկության պատմության մեջ, այսպես կոչված, «աստղային ժամեր» ստեղծող բոլոր մեծ հոգիներն ու իմացականությունները կրել են միշտ իրենց մայրերի հոգևոր, բարոյական ազդեցությունն ու ներգործությունը:

Այդ բացառիկ, ինքնատիպ մայրերից մեկն է եղել նաև մեր հանգուցյալ Տիրամայրը, մեկը՝ մեր օրերում Հայոց աշխարհի փափկասուն տիկիներեցի, որն իր միամոր զավակի օրորոցի վրա հակված, մայրական իր անխառնա կաթի հետ Նրան ջանքեց հավատքի, ազնվության, հայրենասիրության ոգին ու շունչը և մի օր էլ Նրա ձեռքից բռնած իր ամուսնու՝ Աբրահամ Պալմյանի հետ, հայր Աբրահամի հավատքով ու օրինակով, Նրան առաջնորդեց Հայոց Աստծու և խորան՝ պատարագվելու եկեղեցու, ժողովրդի ու հայրենիքի համար:

Տիրամայրը եղավ նաև քախտավոր ու երջանիկ մայր՝ «Մայր որդւով բերկրեալ»:

Նա շուրջ 20 տարի, և. էջմիածնում մահավանդ, տեսավ իր Վեհափառ Որդու փառքը, ուրախացավ Նրա հայրապետական հաջողություններով և կիսեց նաև, որպես մայր, Նրա դժվարությունները:

Հանգուցյալը հաճախ, ակնարկելով սիրտքի մեր ազգային-եկեղեցական կյանքում պատահած որոշ դժվարությունները, ասում էր. «Այս բոլորը Վեհափառի օրո՞վ պիտի պատահեր»:

Ոչ ևս է ամենայն հայոց Տիրամայրը, տիպար դաստիարակչուհին, ջերմ ու համարձակ հայրենասերը, գիտակից և կյանքի հարուստ փորձ ունեցող մեծ Տիկինը հայոց, որը ամեն տեղ էր հալ կնոջ իր բարի սրտով, պաշտոն խորհուրդներով ու լավատեսությամբ:

Ամենքը սիրում և հարգում էին նրան և՛ կյանքում, և՛ այժմ էլ՝ մահից հետո:

Այո՛, ոչ ևս է մեր սիրելի Տիրամայրը, բայց նրա քաղցր անունն ու բարի հիշատակը միշտ վառ են այստեղ, և. էջմիածնում, իր Վեհափառ Որդու սրտում և բոլոր նրանց մեջ, որոնք ճանաչեցին նրան ու սիրեցին:

Ու ամեն անգամ, երբ մտնում ենք Վեհափառի գլխավոր դարբասից ներս, Վեհափառի այգում Տիրամոր ծաղիկները հիշեցնում են նրան, սիրելի Տիրամորը, ու նրա քաղցր ներկայությունը ապրեցնում մեր երախտագետ սրտում: Թող Տերը լուսավորի նրա բարի ու արդար հոգին և արժանացնի անթառամ իր փառքին, երկրների արքայության մեջ:

Թող Տերը երկնային մխիթարությանը սիրտի Հայոց Հայրապետի սիրտը, որի մեջ հանգուցյալ Տիրամոր սրտի հետ բաբախում է նաև ողջ հայության երախտագետ սիրտը»:

Ժամը 17-ին Տիրամոր մահվան տարելիցի առթիվ Ղազարապատի վանական սեղանատանը հոգեճաշ է տրվում շուրջ 100 հոգու:

Մայր տաճարի լուսարարապետ տ. Հուսիկ եպս. Սանթրոյանը մի անգամ ևս ջերմ խոսքերով ոգեկոչում է անմոռաց հիշատակը Տիրամոր:

Բոլոր ներկաները հոտնկայա մի բույե լույթայնք հարգում են հիշատակը հանգուցյալ Տիրամոր:

Վեհափառ Հայրապետը «Հոգոց» է արտասանում:

Հոգեճաշի ավարտին Հայոց Հայրապետը շնորհակալության և օրհնության ջերմ խոսք է ասում Տիրամոր մահվան տարելիցի առթիվ բոլորի ներկայության և արտահայտված անկեղծ ու խորը վշտակցության համար, վշտակցություններ, որոնք մի անգամ ևս սիրտեցին իր վշտակիր սիրտը և թեթևացրին իր կրած կորստի ծանրությունը:

Հոկտեմբերի 5-ին, կիրակի օրը, հավարտ և. պատարագի, Մայր տաճարում, Վեհափառ Հայրապետի նախագահությամբ, կատարվում է հոգեհանգստյան պաշտոն՝ Տիրամոր մահվան տարելիցի առթիվ:

Խո՛ւնկ և աղո՛թք մեր սիրելի և անմոռանալի Տիրամոր հիշատակին:

Ա. Հ.

